

RUŠTINA JAKO JINOSLOVANSKÝ JAZYK

Русский язык как инославянский. Современное изучение русского языка и русской культуры в инославянском окружении (Славистическое общество Сербии, Белград, 2009, 163 stran)

V roce 2009 se objevilo první číslo nové rusistické publikace s názvem *Русский язык как инославянский. Современное изучение русского языка и русской культуры в инославянском окружении*. Jedná se o publikovaný výstup z jednání mezinárodního vědecko-vzdělávacího fóra *«Первая белградская встреча славянских русистов»* („První bělehradské setkání slovanských rusistů“), které se konalo v Bělehradě ve dnech 14. – 15. ledna 2009 a uskutečnilo se pod záštitou *Славистического общества Сербии* (Slavistické společnosti Srbska) a *Международного педагогического общества в поддержку русского языка – МПО* (Mezinárodní pedagogické společnosti na podporu ruského jazyka – MPS). Tuto společnost zastupovali členové ústředních orgánů Jurij Aleksejevič Gorjačov a Vladimir Fjodorovič Zacharov. Mezinárodní fórum bylo spojeno s dlouholetou tradiční srbskou akcí *«Собрание славистов Сербии»* („Zasedání slavistů Srbska“). Kromě dvou stovek srbských rusistů, především vysokoškolských a středoškolských učitelů, se na konferenci sešli přední vědci a odborníci-rusisté z Ruska, České republiky, Slovenska, Bulharska a Slovinska.

Jednání fóra bylo organizováno formou kulatého stolu na téma *Moderní studium ruského jazyka a ruské kultury v jinოსловanském prostředí*. Projednávala se řada aktuálních otázek, které se týkaly ruštiny jako jinოსловanského jazyka. Konkrétně šlo mimo jiné o následující problematiku – studium a fungování ruského jazyka, literatury a kultury v jinოსловanském (ostatním slovanském) světě; konfrontační výzkum ruského a dalších slovanských jazyků; metodika vyučování ruskému jazyku jako jinოსловanskému, nikoliv jako cizímu; ruská kultura v rámci kulturně vzdělávacího studia ruského jazyka v jinოსловanském prostředí; moderní učebnice, příručky, slovníky a nové technologie ve výuce ruského jazyka ve slovanském světě; ruský jazyk v bilingvním prostředí; problematika zvyšování kvalifikace učitelů ruského jazyka jako jinოსловanského; úloha a pomoc časopisů a speciálních periodik při podpoře výuky ruského jazyka; pozice a role mezinárodních a národních asociací rusistů, jejich aktuální vliv a perspektivy vývoje). Všech výše uvedených otázek se dotkli řečníci ve svých vystoupeních a byly následně i předmětem bohaté a smysluplné diskuse. Z celkem pětadvaceti přihlášených referátů jich bylo na jednotlivých zasedáních předneseno dvacet.

První číslo sborníku *Русский язык как инославянский. Современное изучение русского языка и русской культуры в инославянском окружении* obsahuje následující příspěvky těchto autorů: **Б. Станкович (Сербия)** – *О целесообразности*

ности формирования методологии изучения и методики преподавания русского языка как инославянского; **В. Ф. Захаров (Россия)** – *Настоящее и будущее Международного педагогического общества в поддержку русского языка*; **И. Поспишил (Чехия)** – *«Новая русистика», русская литература, новые концепции и проблемы*; **К. Кончаревич (Сербия)** – *О некоторых принципах организации когнитивных содержаний при усвоении русского языка в инославянской (сербской) среде*; **Г. Н. Гочев (Болгария)** – *Лексическое значение и его переводящие эквиваленты в русско-болгарском словаре*; **А. Дерганц, Я. Урбас (Словения)** – *Состояние преподавания русского языка в Словении*; **Л. Матейко (Словакия)** – *Традиции и перспективы русистики в Университете им. Коменского в Братиславе*; **Н. Брайкович (Черногория)** – *Современное преподавание русского языка в основных школах Черногории*; **В. Раичевич (Сербия)** – *Учащийся как участник и субъект процесса обучения русскому языку*; **Е. Гинич (Сербия)** – *Русскоязычный Интернет в практике обучения русскому языку и русской культуре*; **В. Дзяпа-Иветич (Сербия)** – *Русская периодика в практике обучения русскому языку (на материалах журнала «Этносфера»)*; **Н. Айджанович (Сербия)** – *К вопросу о социолингвистическом и лингвистическом аспектах учебника русского языка как инославянского*; **В. Белокапич Шкунца (Сербия)** – *Обучение русскому деловому языку в сербском окружении*; **Ю. Ненезич (Черногория)** – *Методическое содержание учебника русского языка для нефилологических факультетов на сербскоязычной территории*; **М. Милоевич (Сербия)** – *Опыт преподавания русского языка в двуязычном обучении*; **С. А. Лепник (Россия)** – *Поддержка русского языка и русской культуры в стране пребывания (Творческие связи средней школы при Посольстве России в Сербии)*; *Международная олимпиада «Лик России 2010» – 2010 – год сближения культур*; **В. Дзяпа-Иветич (Сербия)** – *Русистика в журнале «Славистика»*.

Na závěrečném zasedání 15. ledna 2009 byl zhodnocen celkový průběh bělehradského zasedání a obzvláště byla zdůrazněna účelnost a cílevědomost při rozpracování metodiky vyučování ruského jazyka jako jinოსловanského. V souladu s tímto pak bylo přijato usnesení Slavistické společnosti Srbska o zřízení zvláštní publikační série pod názvem *Русский язык как инославянский (Русký jazyk jako jinოსловanský)*. A tento námi recenzovaný sborník referátů s označením *Современное изучение русского языка и русской культуры в инославянском окружении* je právě prvním číslem této plánované série. Předpokládá se, že další bělehradská setkání by se měla konat pravidelně každý rok. Na rok 2010 je rozhodnuto uskutečnit druhou konferenci, která tentokrát bude na téma *Современная методика а технологии výuky ruského jazyka а русké культуры в jinოსловanském prostředí*. Stěžejními náměty а otázkami k diskusi by měly být zejména záležitosti, týkající se moderních učebnic, slovníků, příruček а nových technologií ve výuce ruského jazyka ve slovanském světě; dále pak různorodost а rozmanitost forem studia ruské-

Recenze

ho jazyka v jinოსловanském prostředí; problematika zvyšování kvalifikace slovanských rusistů; stávající situace a perspektivy spolupráce v rámci slovanské rusistiky a další.

Připomeňme slova jednoho ze srbských autorů sborníku Bogoljuba Stankoviče: *«К первому выпуску новой публикации полностью можно отнести русскую поговорку «Лиха беда – начало». Вместе с тем, надо не забывать и общеизвестную истину о том, что и самые большие, самые могучие реки начинаются с маленьких ручейков. Если славянские русисты по-настоящему подойдут к развитию инославянской русистики, т. е. к изучению русского языка и к обучению русскому языку как инославянскому, а не как иностранному, то в недалеком будущем новые выпуски нашей публикации станут не только более объемными, но и более содержательными, качественными и, самое главное, станут настоящей поддерживающей укреплению позиций русского языка в славянском мире».*

V souladu s uvedenou citací dodáváme, že i přestože je všeobecně známo, že slovanské jazyky jsou si neobyčejně blízké a že rodilí mluvčí a nositelé těchto jazyků se dokážou dorozumívát a pochopit se navzájem prakticky okamžitě, je uvedená publikace výmluvným dokladem o aktuálnosti této tematiky. Je rovněž svědectvím o rozsáhlém vědeckém a pedagogickém výzkumu rusistické problematiky, včetně využívání nejnovější odborné literatury a téměř bleskově se rozvíjejících informačních technologií.

Zdeňka Matyušová

OSUD ČLOVĚKA V KNIHÁCH

Bibliografie. Miroslav Zahrádka. Vydala Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc 2010.

K osmdesátým narozeninám (nar. 14. 5. 1931) českého rusisty Miroslava Zahrádky a k padesátému výročí jeho příchodu na olomouckou Filozofickou fakultu vychází za sponzoringu ing. Františka Chaloupeckého jeho bibliografie. Uvádí ji Pavel Urbášek mimo jiné těmito slovy: „Miroslava Zahrádku můžeme považovat za typického představitele výrazné a levicově orientované generace, která nastoupila do vysokoškolských poslucháren po únoru 1948. Životní osudy příslušníků této generace jsou mnohdy velmi pestrým konglomerátem ‚peripetii nadějí a omylů‘, pokud použiji vlastní Zahrádkova slova z jeho doposud nevydaných